

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7CdoPr/6/2024
Identifikačné číslo spisu:	8211208133
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8211208133.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubora Šeba a členov senátu JUDr. Martiny Valentovej a JUDr. Petra Brňáka v spore žalobcu Mgr. Y. J., narodeného XX. H. XXXX, W., X. XX, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Krnáč, s. r. o., Banská Bystrica, Námestie slobody 2, IČO: 47232293, proti žalovanej Základnej škole v Kružlove, Kružlov 94, IČO: 37782487, právne zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Staroňom, Prešov, Hlavná 89, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Bardejov (pôvodne na Okresnom súde Svidník) pod sp. zn. SK-4Cpr/14/2012, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18CoPr/2/2023 z 28. novembra 2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 14. septembra 2022 č. k. 4Cpr/14/2012-1213 žalobu zamietol (výrok I.) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca pracoval od 01. októbra 1977 ako učiteľ na ZDŠ v T. a zmluvu mal uzavretú s bývalým ONV, odbor školstva v Bardejove. Žalovaná potvrdením o pracovnej zmluve adresovala žalobcovi dňa 01. mája 1999 informáciu o tom, že získala právnu subjektivitu a tým sa stal žalobca zamestnancom žalovanej. V zmysle dojednaných pracovných podmienok s účinnosťou od 01. mája 1999 vykonával žalobca zároveň funkciu riaditeľa Základnej školy v W.. Zriaďovateľom žalovanej je obec W.. Obec W. podaním zo dňa 28. októbra 2011 adresovala žalobcovi podanie označené ako okamžité skončenie pracovného pomeru zamestnávateľom podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce a to z dôvodu jeho absencie v práci v dňoch od 05. septembra 2011 do 18. októbra 2011. Žalovaná následne dňa 04. novembra 2011 adresovala žalobcovi podanie označené ako okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce z dôvodu, že od 02. septembra 2011

do 04. novembra 2011 sa nedostavil na svoje pracovisko a aj napriek výzve zo dňa 13. septembra 2011 svoju neprítomnosť v práci neospravedlnil a tým sa dopustil závažného porušenia pracovnej disciplíny. Žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru adresovaná žalobcovi zo strany žalovanej dňa 04. novembra 2011 nebola podaná.

1.2. Predmetom konania bolo určenie neplatnosti výpovede zo dňa 28. októbra 2011, ktorú žalobcovi doručovala obec W. a ktorú si žalobca prevzal dňa 31. októbra 2011. V tejto súvislosti bolo podľa súdu prvej inštancie konštatované, že v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. riaditeľom školy môže byť pedagogický zamestnanec príslušnej školy. Teda odvolaním, či už právoplatným alebo neplatným žalobcu z funkcie riaditeľa základnej školy mu nezanikol pracovnoprávny vzťah pedagogického zamestnanca ku Základnej škole v W.. Preto podľa súdu prvej inštancie bolo povinnosťou žalobcu ako zamestnanca vykonávať pedagogickú činnosť kým sa neukončí spor týkajúci sa platnosti, či neplatnosti jeho odvolania z funkcie. Napriek tomu, že žalobca predložil súdu prvej inštancie celý rad oznámení adresovaných žalovanej, že trvá na pracovnom pomere, žiada prideliť prácu, vrátiť kľúče od budovy, všetky dokumenty a umožniť mu vykonávať funkciu riaditeľa ZŠ, nijakým spôsobom v konaní nepreukázal, že reagoval na výzvu žalovanej o tom, že nastupuje do zamestnania v septembri 2011 a je pripravený vykonávať funkciu pedagogického pracovníka. Z jeho písomnosti adresovanej žalovanej zo dňa 25. augusta 2011 naopak vyplývalo, že požiadavku žalovanej, aby sa dostavil do základnej školy podpísať dohodu o zmene pracovnej zmluvy považuje za neakceptovateľnú a zároveň dodal, že sa stále považuje za riaditeľa školy.

1.3. So žalobcom bol okamžite skončený pracovný pomer z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny z jeho strany závažným spôsobom a to, že sa v určité obdobie nedostavoval do práce. Povinnosť dodržiavať pracovnú disciplínu patrí medzi základné povinnosti zamestnanca. Na okamžité skončenie pracovného pomeru sa vyžaduje, aby išlo o zavinené konanie zo strany zamestnanca a to aj z nedbanlivosti a musí dosahovať intenzitu porušenia pracovných povinností závažným spôsobom. Intenzita porušenia pracovnej disciplíny je jedným zo základných hľadísk pri rozhodovaní o postihu za porušenie pracovnej disciplíny. Za porušenie pracovnej disciplíny závažným spôsobom sa považuje aj opakovaná neospravedlnená neprítomnosť v práci. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by bol v práci v dňoch 05. 09. 2011 až 18. 10. 2011 a taktiež žiadnym spôsobom nepreukázal, že by v tomto čase nebol v práci z ospravedlniteľných dôvodov pre práceneschopnosť alebo iné, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pričom súd prvej inštancie aj z listu sociálnej poisťovne zo dňa 06. 07. 2022 zistil, že v období od 05. 09. 2011 do 18. 10. 2011 žalobca nebol uznaný za dočasne práceneschopného. To, že žalobca bol toho názoru, že bol v tom čase nezákonným spôsobom odvolaný z funkcie riaditeľa, nemôže ospravedlniť jeho neprítomnosť na pracovisku.

1.4. Zamestnávateľ je povinný okamžité skončenie pracovného pomeru vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov. Bez tohto predchádzajúceho prerokovania je okamžité skončenie pracovného pomeru neplatné. Žalobca sa žalobou v prejednávanej veci zo dňa 02. 12. 2011 domáhal vyslovenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru danej mu obcou W. dňa 28. 10. 2011 z dôvodu neospravedlniteľnej absencie tvrdiac, že tento výpovedný dôvod nie je daný, keďže jeho zamestnávateľom je Základná škola v W. a nie je zamestnancom obce W., pričom je z legislatívneho hľadiska vylúčené a nemožné, aby ako zamestnávateľ vystupoval voči zamestnancovi subjekt, ktorý zamestnávateľom nie je a aby takýto subjekt dokonca doručoval akékoľvek listiny, tobôž nie listiny týkajúce sa skončenia pracovného pomeru. V žalobe tak žalobca neuplatnil dôvod neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a to, že výpoveď nebola vopred prerokovaná so zástupcami zamestnancov. Túto námietku žalobca uplatnil až neskôr v priebehu konania. Z uvedeného dôvodu, sa preto súd prvej inštancie po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty, už nezaoberal otázkou platnosti, resp. neplatnosti skončenia pracovného pomeru z dôvodu, že výpoveď nebola vopred prerokovaná so zástupcami zamestnancov.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. novembra 2023 sp. zn. 18CoPr/2/2023 zmenil rozsudok v časti o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru z 28. 11. 2011 medzi žalobcom a žalovanou tak, že určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 28. 11. 2011 medzi žalobcom a žalovanou bolo neplatné (výrok I.) a v prevyšujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej

inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok II.).

2.1. Odvolací súd poukázal na skoršie zrušujúce uznesenie najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 7Cdo/97/2020 zo dňa 28. 01. 2021, v závere ktorého uviedol: „V pracovnoprávných vzťahoch riaditeľa školy koná za zamestnávateľa (v jeho mene, a nie teda v mene jeho zriaďovateľa) starosta obce. Rovnako, pracovnoprávne úkony, ktoré inak voči podriadeným zamestnancom robí v mene zamestnávateľa riaditeľ školy, bude voči riaditeľovi školy robiť starosta. Pôjde pritom o úkony v mene školy. Ak je štatutárny orgán právnickej osoby v pracovnoprávnom vzťahu, je zamestnancom tej právnickej osoby, ktorú riadi; nie je teda zamestnancom zriaďovateľa. Z vyššie uvedeného vyplýva, že výkon práv zriaďovateľa rozhodne nie je možné zamieňať s výkonom práv zamestnávateľa a pri úvahe o existencii pasívnej legitímácie v prípade žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru treba dôsledne rozlišovať medzi vznikom a výkonom funkcie riaditeľa školy a jeho pracovným pomerom na jednej strane a skončením výkonu funkcie riaditeľa odvolaním a medzi skončením jeho pracovného pomeru na strane druhej, ako pomerne zložitými vzťahmi vyplývajúcimi z dvojakého postavenia riaditeľa školy, v ktorom sa spája výkon funkcie s pracovným pomerom. Podľa dovolacieho súdu, bolo potrebné rozlišovať dve roviny vzťahov riaditeľa školy, a to rovinu funkčnú, t. j. Funkčný vzťah riaditeľa k škole a k obci, a rovinu pracovnoprávnú, t. j. Pracovnoprávny vzťah riaditeľa k škole. Teda v prípade zániku funkcie riaditeľa treba vyriešiť osobitne aj otázku zániku jeho pracovného pomeru" a na základe vyššie uvedeného zrušil rozsudok odvolacieho aj prvostupňového súdu.

2.2. Súd prvej inštancie v konaní, ktoré nasledovalo po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie najvyšším súdom SR, zamietol žalobu žalobcu a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania. Svojim postupom podľa odvolacieho súdu porušil § 455 CSP. Zo zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu bol podľa odvolacieho súdu zrejмый záver, že v pracovno-právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou mala a má vystupovať ako oprávnený subjekt práva - základná škola, teda žalovaná a tak listinu o okamžitom skončení pracovného pomeru za žalovanú (ak sa týka riaditeľa školy), podpisuje starosta obce. Z pripojeného listinného dôkazu zo dňa 28. 10. 2011 označeného ako okamžité zrušenie pracovného pomeru adresované žalobcovi vyplýva, že dokument bol vypracovaný Obcou W., zastúpenej starostom obce, teda išlo o listinu zriaďovateľa žalovanej. Táto však nespĺňala zákonné predpoklady platného právneho úkonu, keďže okamžité zrušenie pracovného pomeru voči žalobcovi nevykonali nositeľ práva, zamestnávateľ žalobcu. V tejto súvislosti podľa odvolacieho súdu neobstojí obrana žalovanej v tom zmysle, že aktuálna judikatúra je „prospešná" pre žalobcu. Rozhodovacia činnosť súdov sa vyvíja, preto pre rozhodovanie vo veci je vždy podstatná aktuálna judikatúra súdov vyšších súdnych inšancií. V konkrétnom prípade Najvyšší súd SR v odôvodnení rozsudku uviedol, že pokiaľ ide o riaditeľa školy, je potrebné rozlišovať postup pri odvolaní riaditeľa školy z jeho funkcie a postup pri riešení pracovnoprávných vzťahov. Ďalej poukázal na skoršie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/140/2019 v obdobnej právnej veci s tým, že nevidí dôvod na odklon o od tohto rozhodnutia a rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka"), ktoré vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP. Žalovaná zároveň podala návrh na odklad vykonateľnosti v zmysle § 444 ods. 1 CSP.

3.1. Nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka videla pri riešení otázky pasívnej vecnej legitímácie v spore o neplatnosť skončenia pracovného pomeru s riaditeľom školy. Mala za to, že ak odvolací súd uviedol, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 28. 10. 2011 nevypracovala Základná škola v W. ako žalovaná, ale Obec W., mal žalobca žalovať o neplatnosť okamžitého skončenia ako pasívne vecne legitimovaný subjekt Obec W. ako vyhotoviteľa okamžitého skončenia pracovného pomeru zo dňa 28. 10. 2011 a nie základnú školu v Kružlove. Podľa žalovanej predmetom žaloby bolo podľa obsahu aj podľa petitu žaloby okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 28. 10. 2011 učené obcou W., teda nie žalovanou ako Základnou školou W.. Podľa žaloby však bola žalovaná Základná škola W., nie obec W., čo bolo podľa dovolateľky nesprávne, nakoľko žalovaná právny úkon (okamžité skončenie pracovného pomeru) neučinila, nemôže teda vystupovať ako pasívne vecne legitimovaná. Podľa nej sa najvyšší súd v uznesení 7Cdo/97/2020 nevyjadril k tomu, ktorý subjekt má byť v prejednávanej veci pasívne vecne legitimovaný, či Základná škola v W. alebo Obec W.. Vyjadril sa len k tomu, že je potrebné rozlišovať u riaditeľa základnej školy rovinu funkčnú a rovinu pracovnoprávnú. Podľa dovolateľky pasívne vecne legitimovaným subjektom musí byť tvorca právneho

úkonu, t. j. Obec W., nie Základná škola v W. o to viac, ak odvolací súd uzavrel, že starosta obce W. vypracoval dokument za Obec W. a nie za Základnú školu a teda išlo o listinu zriaďovateľa a nie o listinu zamestnávateľa. Uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/140/2019 a sp.zn. 7Cdo/97/2020 podľa dovolateľky rieši situáciu, že správny postup mal byť taký, že na hlavičkovom papieri Základnej školy v W. by subjekt - zamestnávateľ Základná škola v W. napísala okamžité skončenie pracovného pomeru s riaditeľom, avšak tento dokument by nepodpísal riaditeľ alebo jeho zástupca, ale starosta obce. To však v prejednávanej príhode nebolo splnené keďže okamžité skončenie pracovného pomeru učinila Obec W., v mene ktorej konal starosta ako štatutárny zástupca obce, nie zamestnávateľa. Žalovaná by bola pasívne vecne legitimovaná len vtedy, ak by právne úkon okamžitého skončenia pracovného pomeru učinila ZŠ v W., za ktorú alebo v mene ktorej by to podpísal starosta obce W.. Zároveň dovolateľka poukázala na to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (5Cdo/81/2010) pri neospravedlnených opakovaných absenciách. Podľa nej mal odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie vyhodnotiť vec tak, že sa žalobca nedostavoval na pracovisko opakovane bez ospravedlnenia v dňoch od 05. 09. 2011 až do 18. 10. 2011 a žiadnym spôsobom nepreukázal, že by v tom čase nebol v práci z ospravedlniteľných dôvodov pre práceneschopnosť.

3.2. Podľa dovolateľky rozhodnutie záviselo tiež od právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1. písm. b) CSP) a to „Či je pasívne vecne legitimovaný subjekt v konaní o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru s bývalým riaditeľom základnej školy vypracovaného obcou ako zriaďovateľom základnej školy a podpísaného starostom obce ako štatutárom obce Obec, ktorá listinu vypracovala, alebo základná škola?" Dovolateľka mala za to, že pokiaľ okamžité skončenie pracovného pomeru s bývalým riaditeľom základnej školy vypracovala Obec ako zriaďovateľ a túto listinu podpísal starosta obce ako štatutár obce a toto okamžité skončenie pracovného pomeru nevypracovala základná škola a nepodpísal ho starosta obce v mene základnej školy ako zamestnávateľa a nositeľa hmotného práva, je pasívne vecne legitimovaný subjektom v spore o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru obec ako tvorca tohto právneho úkonu, nie základná škola.

3.3. Žalovaná navrhla dovolaciemu súdu napadnutý rozsudok zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby ho dovolací súd odmietol alternatívne zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd" alebo „dovolací súd") ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

6. Najvyšší súd, vychádzajúc z argumentácie žalovanej nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7.1. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7.2. V zmysle § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod

vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

7.3. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu a tiež, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Prípustnosť podaného dovolania teda dovolací súd posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu (8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

10. V prejednávanej veci žalovaná prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pričom namietala nesprávne právne posúdenie právnej otázky „pasívnej vecnej legitímácie v sporoch o neplatnosť skončenia pracovného pomeru týkajúceho sa riaditeľa školy“. Mala za to, že ak odvolací súd uviedol, že okamžité skončenia pracovného pomeru zo dňa 28. 10. 2011 nevypracovala Základná škola v W. ako žalovaná, ale Obec W., mal žalobca žalovať o neplatnosť okamžitého skončenia ako pasívne vecne legitimovaný subjekt Obec W. ako vyhotoviteľa okamžitého skončenia pracovného pomeru zo dňa 28. 10. 2011 a nie základnú školu v W.. Uznesenie NS SR sp.zn. 8Cdo/140/2019 a sp.zn. 7Cdo/97/2020 podľa dovolateľky rieši situáciu, že správny postup mal byť taký, že na hlavičkovom papieri Základnej školy v W. by subjekt - zamestnávateľ Základná škola v W. napísala okamžité skončenie pracovného pomeru s riaditeľom, avšak tento dokument by nepodpísal riaditeľ alebo jeho zástupca, ale starosta obce. Žalovaná by bola pasívne vecne legitimovaná len vtedy, ak by právne úkon okamžitého skončenia pracovného pomeru učinila ZŠ v W., za ktorú alebo v mene ktorej by to podpísal starosta obce W..

11. V zmysle záverov skoršieho zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/97/2020 ako aj záverov rozhodnutia 8Cdo/140/2019 vyplýva, že „V pracovnoprávných vzťahoch riaditeľa školy koná za zamestnávateľa (v jeho mene, a nie teda v mene jeho zriaďovateľa) starosta obce. Rovnako, pracovnoprávne úkony, ktoré inak voči podriadeným zamestnancom robí v mene zamestnávateľa riaditeľ školy, bude voči riaditeľovi školy robiť starosta. Pôjde pritom o úkony v mene školy. Ak je s ťatutárny orgán právnickej osoby v pracovnoprávnom vzťahu, je zamestnancom tej právnickej osoby, ktorú riadi; nie je teda zamestnancom zriaďovateľa. Z vyššie uvedeného vyplýva, že výkon práv zriaďovateľa rozhodne nie je možné zamieňať s výkonom práv zamestnávateľa a pri úvahe o existencii pasívnej legitímácie v prípade žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru treba dôsledne rozlišovať medzi vznikom a výkonom funkcie riaditeľa školy a jeho pracovným pomerom na jednej strane a skončením výkonu funkcie riaditeľa odvolaním a medzi skončením jeho pracovného pomeru na strane druhej, ako pomerne zložitými vzťahmi vyplývajúcimi z dvojakeho postavenia riaditeľa školy, v ktorom sa spája výkon funkcie s pracovným pomerom. Podľa dovolacieho súdu, je potrebné rozlišovať dve roviny vzťahov riaditeľa školy, a to rovinu funkčnú, t. j. Funkčný vzťah riaditeľa k škole a k obci, a rovinu pracovnoprávnú, t. j. Pracovnoprávny vzťah riaditeľa k škole. Teda v prípade zániku funkcie riaditeľa treba vyriešiť osobitne aj otázku zániku jeho pracovného pomeru.“

12. Najvyšší súd poukázal na to, že vyššie uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu vyplýva, že v

pracovno-právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou mala a má vystupovať ako oprávnený subjekt práva - základná škola ako pasívne vecne legitimovaný subjekt (žalovaná), a tak listinu o okamžitom skončení pracovného pomeru za žalovanú (ak sa týka riaditeľa školy), podpisuje starosta obce. Z pripojeného listinného dôkazu zo dňa 28. 10. 2011 označeného ako Okamžité zrušenie pracovného pomeru adresované žalobcovi vyplýva, že dokument bol vypracovaný Obcou W., zastúpenej starostom obce, teda išlo o listinu zriaďovateľa žalovanej. Táto však nespĺňala zákonné predpoklady platného právneho úkonu, keďže okamžité skončenie pracovného pomeru voči žalobcovi nevykonali nositeľ práva, zamestnávateľ žalobcu. Pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru s bývalým riaditeľom základnej školy je základná škola. V konkrétnom prípade Najvyšší súd SR v odôvodnení rozsudku uviedol, že pokiaľ ide o riaditeľa školy, je potrebné rozlišovať postup pri odvolaní riaditeľa školy z jeho funkcie a postup pri riešení pracovnoprávných vzťahov. V prejednávanom prípade sa jednalo o postup pri riešení pracovnoprávných vzťahov (spor o (ne)platnosť skončenia pracovného pomeru), kde za zamestnávateľa vystupuje starosta obce, pričom pôjde o úkony v mene školy.

13. Dovolací súd je pri rozhodovaní viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Prípustnosť podaného dovolania teda dovolací súd posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu (porov. sp. zn. 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020), keďže povinnou náležitosťou dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 432 CSP nie je uvedenie toho, v čom dovolateľ vidí prípustnosť podaného dovolania. Rovnako tak dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď rozhodnutie Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 1VObd/2/2020). Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd už nezaoberal nesprávne právnym posúdením v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keďže nastolená právna otázka už bola ustálenou rozhodovacou praxou vyriešená (rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/97/2020).

14. Dovolací súd sa už následne nezaoberal ďalšími dôvodmi skončenia pracovného pomeru (neospravedlnené opakované absencie) adresovanému žalobcovi dňa 28. 10. 2011, keďže zo zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia vyplývalo, že už prvotný úkon (skončenie pracovného pomeru) bolo vykonané nesprávnym subjektom.

15. Dovolaciemu súdu za opísanej situácie preto neostalo iné, než dovolanie žalovanej zamietnuť v súlade s ustanovením § 448.

16. V súlade s § 453 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa primerane použijú na dovolacie konanie. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd tak, že úspešnému žalobcovi ich náhradu priznal, pretože mu preukázané trovy dovolacieho konania vznikli (R 72/2018).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.